

Filip Deslee: natuursteen is een eerlijk materiaal.

Geert Legein had een gesprek met ontwerper, binnenhuisarchitect en natuursteenliefhebber Filip Deslee. In zijn kantoor in Antwerpen werd ik harte-

lijk ontvangen door deze Bekende West-Vlaming. Na mijn gesukkel met de deuren werd ik naar een prachtige witte kamer geleid, met een moderne op-

vating van een bureel en prachtige witte venstertabletten in Carrara. Ik had meteen het gevoel dat ik hier op de juiste plaats was.

Geert Legein: hartelijk dank voor deze opportuniteit. U hebt ooit natuursteen een eerlijk materiaal genoemd. Kunt U dat eens toelichten?

Filip Deslee: Het is een natuurlijk product. Er is geen beter materiaal dan natuursteen als je wilt kiezen voor het juiste product voor de juiste toepassing. Als er klanten komen die absoluut geen werkblad in natuursteen moeten hebben omdat ze bang zijn dat er een ring op komt, dan is dat zo. Concreet gezien klopt dat, maar dat ligt niet aan de natuursteen, maar aan de klant. Als

je niet de gewoonte hebt om iets af te kuisen dan is natuursteen geen goed product voor U.

Met natuursteen heb je geen twee keer hetzelfde product. Elk stuk is als het ware uniek. Het gamma is zodanig uitgebreid qua kleur, patroon, dat voor gelijk welke stijl natuursteen kan gebruikt worden. Het is een materiaal waarmee je, wanneer vak-

kundig goed bewerkt, alles mee kan doen. Voor de juiste toepassing is het een eerlijk materiaal.

Ik heb het moeilijk met materialen zoals laminaten die een uitstraling hebben van natuursteen. Ook behangpapier met een print van marmer snap ik niet goed. Dat is helemaal niet hetzelfde.

Geert Legein: Dan zal U raar opkijken als ik U zeg dat er keramiek is met beton en OSB imitatie.

Filip Deslee: Ik geloof dat het allemaal vergankelijk is. Is natuursteen het ideale materiaal? Ja, als het juist wordt toegepast en als de klanten het perfect gebruiken. Ik heb altijd een voorliefde gehad voor natuursteen. Eén van mijn voorbeelden, die een inspiratie zijn, die een synthese zijn van hoe ik als ontwerper omga met interieur als architectuur is het

Barcelona paviljoen van Mies van der Rohe. Het dateert van 1929. Voor mij is dit nog altijd het meest moderne gebouw. Het bestaat enkel uit natuursteen, metaal en glas. De verschillende natuurstenen vind ik schitterend. De travertin die de neutraliteit uitstraalt en het concept versterkt. Het gebruik van natuursteen voor hun kleur (blauw, rood en

groen) versterkt dan weer de vormgeving. Men hoeft geen rode muur te schilderen, het kan ook natuursteen zijn. Ik streef in het gebruik van natuursteen in mijn ontwerpen naar een mooi evenwicht met het compleet strakke gedeelte zoals het gelakte, de hoogglans. Puur als architectuur element maar ook functioneel.

Geert Legein: De juiste steen op de juiste plaats is ook ons credo. Klanten kiezen vaak niet in de eerste plaats op functionaliteit maar op kleur of op prijs. Dit resulteert vaak in de keuze van de verkeerde steen. Hoe gaat dit bij U in zijn werk?

Filip Deslee: Hoe kijk ik naar natuursteen als ik moet kiezen? De keuze van het type hangt af van verschillende

factoren: waarvoor moet het dienen, welke functie moet op dat moment die natuursteen vervullen, is het een

vloer, werktablet, trap, voor buiten, binnen, gevelbekleding, wandbekleding in het algemeen...? Afhankelijk

daarvan wordt een keuze gedaan van de natuursteen plus de uitstraling. Is het

donker, bleek? Welke afwerking heeft de steen: gepolijst, brut, gebrand, of alle

andere soorten bewerkingen die NS kan ondergaan.

Geert Legein: Hoe ervaart u uw eerste reactie met klanten wat natuursteen betreft?

Filip Deslee: Wij ervaren niet echt problemen. Wij hantieren een bepaalde politiek. Wij moeten weten wie onze klanten zijn. We doen dat aan de hand van een moodboard. Klanten moeten een collage maken, maar het mag niet gaan over interieur, architectuur of design. We willen weten wat hun lievelingskledij is, hun lievelings-

auto, waar dromen ze van, los van het feit of ze het zich kunnen permitteren of niet. Door die moodboard te maken kunnen we een rode draad in het verhaal brengen en zien we echt goed wie deze mensen zijn. Dat is onze kapstok om te beginnen. Zo komen we onder andere te weten welk materiaal ideaal is voor die per-

soon. Wij adviseren dan al of niet een natuursteen. En de klanten laten zich daarin adviseren. Ze vertrouwen ons. Zelfs als ze beweren dat ze niet automatisch zouden gekozen hebben voor natuursteen, aanvaarden ze ons oordeel en zijn daar naderhand dankbaar voor.

Geert Legein: Adviseren is belangrijk. Hoe doet U dat?

Filip Deslee: Via internet hoor en lees je vanalles. Je ontvangt informatie maar als je onbezonnen op zoek gaat kom je vaak de verkeerde informatie tegen, helaas. Wij laten ons naast internet ook adviseren door de leveranciers van natuursteen. Ze komen ons regelmatig hun nieuwigheden presenteren.

een steen die past binnen ons concept en dan gaan we ons informeren of het kan. We krijgen dan de nodige feedback zodat de leverancier weet waar we naartoe willen door eventueel een alternatief voor te stellen. Als we puur de productfiches erbij halen beperkt dat onze creatieve vrijheid. Wij vertrekken vanuit het idee waarbij we kijken welke steen past bij een bepaalde toepassing en welke alternatieven er zijn. We worden

goed begeleid waarbij we zelf ook ontdekkingen doen en op die manier met nieuwigheden naar buiten kunnen komen. Het is onze taak als ontwerper om qua functionaliteit en qua gebruik creatief om te gaan met natuursteen. Het is aan ons om bijvoorbeeld out of the box te denken. Als je een carrara anders gaat toepassen, anders gaat verza- gen krijg je een andere steen en toch is het op dat moment een carrara die zijn ideale toepassing heeft.

Geert Legein: Natuursteen heeft concurrentie vanuit de composiet, keramiek en ander plaatmateriaal. Het heruitvinden van het materiaal is één ding. Machines bezorgen de bewerker meer mogelijkheden. Maar creatievelingen zoals u dragen ook een steentje bij.

Filip Deslee: Je moet niet de slaaf worden van je interieur. Maar ik besef ook dat bepaalde natuurstenen een voorzichtigere aanpak nodig hebben en een beter onder-

houd vergen dan een andere natuursteen. Als hierdoor de belevenis anders is, als natuursteen het pronkstuk is, dan ga je er ook naar leven. Maar vertrekken van de ver-

keerde houding, dat is geen basis om voor natuursteen te kiezen. Klanten volgen ons daarin heel vlot.

Geert Legein: Het herslijpen van natuursteen is een groeimarkt doordat het product soms in handen valt van mensen die er niet mee kunnen omgaan en als dusdanig de klant niet van het nodige advies kunnen

voorzien. De klant die een voorliefde had voor natuursteen is deze kwijt geraakt door dergelijke cowboys. Hoe blijft U op de hoogte van de markt zodat U uw klanten kunt blijven adviseren?

Filip Deslee: De klant kan ofwel kiezen voor enkel het ontwerp en dan laten we ze los en kiezen ze zelf voor de uitvoering. Ofwel kiezen ze de uitvoering via ons waarbij we hoofdaannemers hebben die dan kiezen waar ze liefst mee werken. Wie ben ik om te zeggen dat een bepaald detail moet uitgevoerd worden als de aannemer dat niet aan kan. Je moet een bepaalde interactie hebben. Zo leer ik ook bij. Onlangs heb ik een zerk moeten ontwerpen, heel eenvoudig qua vorm maar niet eenvoudig om uit te voeren. Dat was

een oefening en een les die ik heb gehad. Alles werd perfect uitgevoerd maar het is veel duurder uitgevallen dan oorspronkelijk de bedoeling was. Dankzij de nodige interactie zijn de eigenschappen van dat materiaal mij niet meer vreemd en op die manier kan ik daarmee in de toekomst rekening mee houden. Omgekeerd vind ik niet, als je natuursteen bijvoorbeeld niet onder 160° kan verzagen, omwille van het losspringen van aders, dan weet ik dat. Maar vanuit die kennis vertrek ik niet. Ik vertrek vanuit een concept

en zie later wel met welke steen het mogelijk is. Welke leverancier dat hangt van de hoofdaannemer af. We gaan onder andere kiezen bij Beltrami. Dan ga ik mee om het stuk natuursteen uit te kiezen waarbij ik vrij streng ben. Als ze mij zien afkomen, denken ze al: "Oh neen, daar gaan we weer, heel onze dag om zeep". Voor mij moeten alle tabletten dan verplaatst worden tot we het juiste stuk hebben gevonden. We moeten trouwens eens op bezoek gaan met het ganse kantoor.

Geert Legein: Vroeger waren toonzalen nogal rommelig. Natuursteen werd getoond door 1 tegel in een verticale stand te zetten en daar moest je dan uit kiezen. De toonzalen van onze leden bevatten afgewerkte delen die je mogelijk kunt vinden in een woning. Daarin is de lichtinval belangrijk. De particulier kan dan ideeën opdoen en wordt bijgestaan door de bediende. De volgende stap is dan de aannemer, of in uw geval de ontwerper. Die moet ook voldoende kennis hebben.

Filip Deslee: Stel ik heb een keuken ontworpen en ik wil die volledig bekleden met natuursteen. Dit heeft een beperking qua gewicht. Nu

komt het voor dat deze natuursteen niet dunner gezaagd kan worden. Dit zijn dan de beperkingen van dat materiaal maar geven

meteen een andere wending om het anders aan te pakken of een andere steensoort te kiezen.

Geert Legein: Hebt u de indruk dat de technische kennis van de aannemers voldoende is. Onze ervaring is ook dat, eenmaal geïnformeerd, men veel meer open staat voor die materialen die hebben te kampen met een vooroordeel. Elke tussenschakel moet dan ook over de nodige informatie beschikken.

Filip Deslee: Ze zijn soms bevooroordeeld tegenover een bepaald product. Toen ik in Londen werkte met Yorkstone wilde geen enkele aannemer dat leveren. Het was te poreus. Elk glas dat men omstootte verdween in deze steen. Precies een suiker-

klontje. Het was een project waar vloeren en tabletten in die natuursteen vervaardigd moesten worden. Het was moeilijk om een aannemer te overtuigen. De aannemers vonden niet dat de steen daarvoor geschikt was. Uiteindelijk werd het uitgevoerd

met een schitterend resultaat. En nu ligt het overal in winkels enz. ... Dat is een risico dat je neemt, maar als de klant in dat verhaal mee gaat kan je tot ontdekkingen komen.

Geert Legein: Hoe bekijkt u het deel onderhoud. Het is de laatste schakel in het geheel, en het belangrijkste dat dan ook door de particulier wordt uitgevoerd.

Filip Deslee: Ik adviseer de mensen om hun gezond ver-

stand te gebruiken. Ik gebruik graag de vergelijking

met de cafétafeltjes en de togen in Frankrijk. Als je die

marmer ziet, die ziet er perfect uit. Daar komt niets meer door. Niet omdat er waslagen opliggen, maar omdat het verzadigd is. Gebruik uw verstand en geen chemische producten, weer dat uit uw huis. Reinig gewoon met uw afwaswater en na een half jaar komt daar niets meer aan. Men moet ook eens leren verdragen dat er een vlek in kan komen.

Bepaalde kalkstenen kunnen niet tegen zuren en slaan wit uit, granieten kleuren rap donker als er olie op komt. Maar na verloop van tijd gaat dat er uit. Weet en besef dat zo is en panikeer niet. Gebruik uw gezond verstand. Met al die theorieën van verluchting is dat hetzelfde. Wil je verluchten zet een raam open. Dat is het advies dat ik meegeef. Vooral het verhaal van het Franse bistrotafeltje.

Ik zeg dan altijd: "Dat bier wordt er niet afgeveegd, dat wordt er in gewreven". Dat is het mooiste, men zou vechten voor die steen. Het is op die manier dat men moet werken. Er komt niets meer aan, het is beter, mooier, intenser. Ik vind natuursteen een edel materiaal.

Geert Legein: Ik heb zelf ervaring dat men door paniek het nog erger maakt. Dan gaat me over tot het gebruik van te agressieve producten. Net als de herslijpers hebben de mensen van het onderhoud meer werk. Het is onze missie dat iedereen op dezelfde lijn zit.

Filip Deslee: Ik vond het verassend negatief dat soms op beurzen een stuk natuursteen met citroen en boter erop wordt getest en aange-toond hoe ze reageren op bepaalde producten, dat zijn

nutteloze testen. Niemand gaat toch op die manier te werk. Ik vind het te gek voor woorden. Nog een voorbeeld. Ik ben op een werf waar een witte marmer in de badkamer ligt. In een tegel zit een

grote gele vlek die er gekomen is na vijf jaar. "Moet je eens kijken Filip, we weten niet wat het is." Tussen het beton en uw tegel ligt een...

Geert Legein: ...sigarettenpeuk...

Filip Deslee: ...inderdaad. Ik vertel dat verhaal altijd omdat ik ook zo streng ben op

een werf. Een vijs of peuk laten liggen is uit den boze, want later ga je er de gevul-

gen van dragen. Is dat dan een slechte steen? NEEN.

Geert Legein: De steen is hier vaak de verliezer als er iets verkeerd gebeurt. De steen krijgt de klappen maar ze vergeten vaak dat het een zeer duurzaam product is, ook al zit er een vlek in, ook als is er een stukje af, ook al ziet men die ader niet graag. Het is het bouwproduct van de toekomst omdat het zeer lang meegaat.

Filip Deslee: Ik vind natuursteen een dankbaar product. Wij zitten wel met een cliënteel die daarvoor openstaat. Ik heb het gevoel ook, en ik denk dat het nog benadrukt wordt door een crisisperiode, dat men grijpt naar degelijke producten die lang moeten meegaan. En een natuursteen gaat al eeuwen mee. Het is niet toevallig dat het in de architectuur gebruikt wordt, dus het moet wel degelijk zijn. De afwerkings-

graad van natuursteen, los van kleur en functionaliteit, hanteren wij om een strakke vormgeving nog strakker te laten lijken of het te temperen en het tijdlozer te maken. Wij doen dat door de structuur die in de steen zit te gebruiken. We gebruiken dan eens een steen met meer vlammen. Een gepolijste steen geeft een strakke uitstraling, een gebrand materiaal of een breuksteen is dan weer anders. Die ver-

houding is belangrijk zonder het te klassiek te maken maar tijdlozer. De afwerking maakt van een natuursteen een nieuw materiaal. Dit is onze filosofie.